

بررسی نحوه مدیریت کاربردی و استراتژی بحرانی در سازمان همکاری و امنیت در اروپا (OSCE)

فریبا شمسی

کارشناسی ارشد علوم سیاسی، واحد دورود، دانشگاه آزاد اسلامی، دورود، ایران

چکیده

مطابق با محیط های پویا، برای یک سازمان ضروری است که چابکی سازمانی خود را به طور فزاینده ای میان دیگر سازمان های دولتی تغییر دهد. تاکنون در مورد سبکهای رهبری و مدیریت اروپایی به عنوان بخشی از فنون نوآوری در دنیا زیاد بحث شده است. مع هذا، جنبه های دیگری نیز از این فرآیند رهبری اروپا وجود دارد. در این مقاله با بررسی و بازنگری ادبیات تحقیق، جنبه های متفاوت از رفتار رهبری اروپایی که کمتر مورد تاکید قرار گرفته به تصویر کشیده شده است. امروزه مدیریت بحران یک بخش اساسی از مدیریت استراتژیک است. قبل از تعقیب هرگونه اهداف بلند، مدیریت بحران برای تضمین ثبات و موفقیت مستمر یک سازمان ضروری است. اساساً سازمانهایی که در معرض بحران قرار دارند به آمادگی بیشتری در برابر آن نیاز دارند. مدیریت بحران موثر نیازمند یک رویکرد منظم و نظام مند است که مبتنی بر هوشیاری، حساسیت مدیریتی و یک درک خوب از اهمیت برنامه ریزی دقیق و آمادگی سازمانی است. سازمان امنیت و همکاری اروپا سازمان امنیتی بی مانندی است. گرچه این سازمان همه کشورهای اروپایی را دربرمیگیرد، اما دولتهای آمریکای شمالی هم در آن عضویت دارند. همچنین کانون توجه این سازمان به شکل بسیار آشکاری هر دو دسته وجوه نظامی و غیرنظامی امنیت را دربرمیگیرد. مسلماً سازمان یاد شده اصلی ترین ابزاری است که اروپا برای هشدار به موقع در مورد درگیری ها، جلوگیری از ستیزها و بازسازی پس از درگیریها در اختیار دارد. رویکرد این سازمان هم فراگیر و هم مبتنی بر همکاری است: فراگیر است زیرا وجوه گسترده امنیت از جمله امنیت انسانی، امنیت سیاسی - نظامی، و امنیت اقتصادی - زیست محیطی را دربرمیگیرد، و مبتنی بر همکاری است، زیرا همه دولتهای عضو با موقعیتی برابر در آن مشارکت دارند و تقریباً در تمامی موارد، تصمیمات سیاسی الزام آور به اجماع گرفته میشود. سازمان امنیت و همکاری اروپا به مثابه سازمانی تکامل یابنده، سهم مهمی در ایجاد اروپایی باثبات، مردم سالار و صلحجو دارد. این سازمان به دلیل دامنه فراخ اعضایش منطقاً عرصه ای طبیعی برای برقراری مناسباتی تازه میان دولتهای آن سوی اقیانوس آرام، اروپای غربی، اروپای شرقی، آسیای مرکزی و روسیه جدید بود. در این تحقیق برآنیم تا با معرفی سازمان همکاری و امنیت اروپا از جمله تاریخچه، اهداف و جایگاه سازمان، ساختار و نهادهای سازمان و مختصری از فعالیتهای سازمانی، به بررسی نقش این سازمان در حل و فصل بحرانهای منطقه اروپا بپردازیم و به این سوال اساسی پاسخ دهیم که آیا این سازمان نقش عمده ای در حل این بحرانها داشته است یا خیر؟ و چه انتقادهایی میتوان از این سازمان داشت؟

واژگان کلیدی: سازمان همکاری و امنیت اروپا- مدیریت کاربردی- سبک مدیریت- سازمانهای اروپایی.

۱- مقدمه

تعریف اضطرار Crisis عبارتست از اتفاقی که بطور معمولی روی می دهد و در محدوده کوچکی برای عده خاصی روی میدهد و باز گرداندن این شرایط به شرایط عادی کار دشواری نیست مانند آتش سوزی یک واحد مسکونی - دزدی و تعریف disaster حادثه یا فاجعه یا بلاء حوادثی که بروز آنها موجب به بار آمدن خسارات تلفات زیادی خواهد شد. (مقیاس وسیع تر) حادثه گویند. بحران نیز عبارت از شرایطی است که در آن با غافلگیری، کمبود اطلاعات، و محدودیت زمان برای تصمیم گیری مواجه می شویم. سپس با بهره گیری از فناوری نوین جهت کاهش تلفات جانی و مالی باشیم. مدیریت و بهبود عملکرد سازمان از موضوعاتی است که مورد توجه مدیران بیشتر شرکت ها و سازمانها می باشد. در دهه ۹۰ میلادی بحثی در گرفته بود که آیا استراتژی باید به عنوان هنر، علم و یا تلفیقی از هر دو تلقی شده و به کار رود یا خیر. در بین نویسندگان گوناگون، نویسندگان نامداری در حوزه ادبیات توصیفی و تلفیقی چون اُهمائه (1982)، مینتزبرگ (۱۹۹۴) و استیسی (۱۹۹۳) به این بحث پرداختند که استراتژی عمدتاً باید به عنوان روند فکری ای مبتنی بر خلاقیت، حس و ادراک و تفکر واگرا (تفکری مبتنی بر خلاقیت) باشد و این یعنی استراتژی باید به عنوان هنر تلقی شود. نویسندگان دیگری در حوزه ادبیات تجویزی مانند آندروز (۱۹۶۵)، آنسوف (۱۹۶۵) و پورتر (۱۹۸۰، ۱۹۸۵، ۱۹۹۰) از این باور حمایت کرده اند که استراتژی روند فکری ای مبتنی بر منطق، تحلیل و تفکر همگرا (تفکری مبتنی بر اینکه همیشه یک جواب درست وجود دارد) است، بنابراین استراتژی باید به عنوان علم تلقی شود. نویسندگان دیگری عمدتاً در اواخر دهه ۹۰ اینگونه استدلال می کردند که استراتژی باید هر دو دیدگاه و رهیافت را برای رسیدن به بهترین نتایج با هم ادغام کند با افزایش برنامه های مدیریت استراتژیک و مدیریت کیفیت در سازمان های کشور، ضرورت طرح متدولوژی جامع جهت مدیریت و بهبود عملکرد سازمان ها بیش از همیشه آشکار شده است. بررسی دقیق یافته های نویسندگان نامدار متعدد و گوناگون و قرار دادن آنها در زنجیره پیوسته استراتژی به عنوان هنر و استراتژی به عنوان علم، دیدگاه و بینش شگرفی را نسبت به ادبیات و پیشرفت های اخیر در حوزه استراتژی ایجاد کرده است. این دیدگاهها به آماده سازی تفکرات و مفاهیم و نیز مدل تفکر نظام مند (استراتژیک) کمک می کنند. سازمان امنیت و همکاری اروپا با نام اختصاری OSCE درحال حاضر با پنجاه و هفت عضو، بزرگترین سازمان امنیتی فرآتلانتیکی است که اعضای آن از کانادا، آمریکا و کشورهای اروپایی تا جمهوری های شوروی سابق را دربرمی گیرد. پس از پایان دوران جنگ سرد و پدید آمدن خلاء قدرت در برخی از مناطق جهان، تشکلهای چندجانبه و سازمان های منطقه ای در عصر جهانی شدن رشد و بالندگی قابل ملاحظه ای یافتند. مجموعه ای از کشورهای اروپایی به همراه